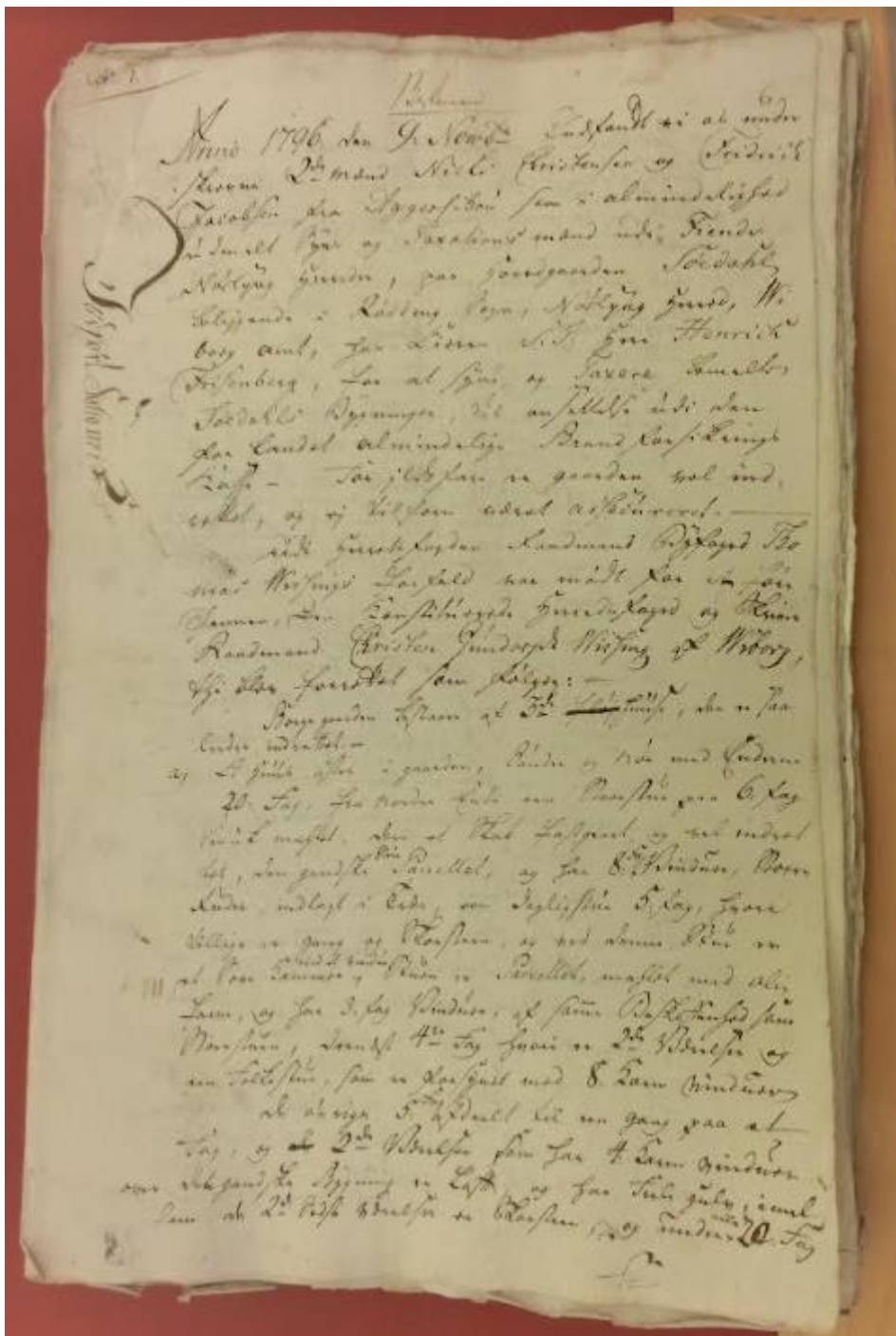

Brandtaksation over Sødal.

Inga og Gerhardt Hørdum fra Frederiks har beriget Pederstrup Sogn og Sødal med lokalhistoriske oplysninger. I 2022 fandt de nedenstående.

Herunder **Brandtaksation over Sødal.** "Fundet" på Rigsarkivet i en kasse med løse ark "Syns- og taksationsforretningerne" Inga og Gerhardt har sørget for oversættelse og renskrift.

Kopi af originalens 1. side.

Brandtaksation over Sødal.

Anno 1796, den 9. november indfandt vi os underskrevne tvende mænd Niels Christensen og Frederik Jacobsen fra Agerskov som i almindelighed udmeldt syns- og taksationsmænd udi Fjends - Nørlyng herreder, på hovedgården Sødal, beliggende i Rødding sogn, Nørlyng herred, Viborg amt, hos ejeren S. T. Hr. Henrich Frisenberg, for at syne og taksere bemeldte Sødals bygninger til ansættelse udi i den for landet almindelige brandforsikringskasse. For ildsfare er gården vel indrettet, og ej tilforn været assureret.

Udi herredsfoged, rådmand, byfoged Thomas Wissings forfald var mødt for at føre pennen, den konstituerede herredsfoged og skriver rådmand Christen Gundorph Wissing af Viborg, thi blev forrettet som følger:

Borgegården består af trende huse, der er således indrettet:

- a. Et hus øst i gården, syd og nord med enderne 20 fag, fra nordenden er storstuen på 6 fag smuk malet, deri et skab fastgjort og velindrettet, den ganske stue panellet, og har 8 fag vinduer, Store ruder indlagt i træ, en dagligstue 5 fag, hvori tillige er gang og skorsten, og ved denne stue er et sovekammer med et vindue, stuen er panellet, malet med oliefarve, og har 3 fag vinduer, af samme beskaffenhed som storstuen. Dernæst 4 fag, hvori er 2de værelser og en folkestue, som er forsynet med 8 karm vinduer. De øvrige 5 fag opdelt til en gang på 1 fag og 2 værelser, som har 4 karm vinduer, over den ganske bygning er loft og har fjæl gulv, imellem de 2 sidste værelser er skorsten og under alle 20 fag er jordkælder.

Ethvert fag det er i forhold med det andet,

af de 15 fag fra nordre ende takseret for 100 rd = 1500 rd

De øvrige 5 fag af 70 rd = 350 rd 1850 rd

Dette huses undertømmer er eg og overtømmeret er fyr, murede vægge, tækket med brændte tagsten.

Ved husets søndre ende er tilbygget et halvtag, der ligeså er ege under- og fyr overtømmer, murede vægge og uden loft.

Ansattes for 4 fulde fag á 30 rd = 120 rd

Fremdeles er hovedbygningen, der er betegnet under bogstav a, tilbygget ved samme østre ende tvende huse, hvoraf det nordreste består af 6 fag, indrettet til 2de værelser, hvori er 2de store klædeskabe, som er indmuret og nagelfast, har 3 fag vinduer og for resten samme bygningsmåde i almindelighed som a, samt jordkælder under alt.

Ethvert fag takseres for 80 rd = 480 rd

Det forommeldte søndreste og andet hus består ligeså af 6 fag, hvoraf de

3 østre fag er fadebord, som har 2 fag vinduer, og de øvrige 3 vestreste fag er køkken, og skorsten og har 2 fag vinduer, bygningsmaterialer som forrige.

Disse 6 fag takseres pr. fag for 70 rd = 420 rd

Anmærkning imellem sidst anførte 2de huse er kun 1½ alen.

b. Et hus syd i gården 14 fag, øst og vest med enderne, indretningen er således:

Fra østre ende 2 fag til gæstekammer, deri 3 stk. vinduer, 4 fag til rullestue og gæstekammer, samt skorsten, i værelserne 4 karm vinduer. 1 fag til forstue og et lidet kammer, hvori er 1 vindue, 4 fag hvori er 3 værelser, som har 3 karm vinduer, de øvrige 3 fag til gang og 2 værelser, hvori er 3 vinduer og 1 skorsten, samme slags bygningsmaterialer som foran anført, loft overalt, og fjælgulv udi 3 fag,

ethvert af disse fag takseres for 60 rd = 840 rd

c. Et hus vest i gården 17 fag, syd og nord med enderne, samme bygningsmåde

som forrige, er således indrettet fra sydenden, 6 fag til bryggershus, hvori er ovn og skorsten, samt 1 karm vinduer, dernæst 2 fag til bagerstue, som har 2 karm vinduer, 2 fag til 2 kamre, med 2 karm ditto, 3 fag til stue, der har 4 vinduer, 1 fag til forstue, skorsten og 1 alkoveseng samt 1 liden kammer. Endelig en stue, 3 fag med 2 karm vinduer, loft overalt, og 6 fag med fjælgulv, der takseres pr. fag for 70 rd = 1190 rd

Dernæst ladegårdens bygninger, der består:

1. Af et hus vest i gården, øst og vest med enderne, 9 fag, ege under- og fyr overtømmer, murede vægge, teglhængt, forsynet med loft og fjælgulv, samt 2 fag vinduer, bruges til kornmagasin.

Ansættes pr. fag for 60 rd = 540 rd

2. Et hus vest i gården 48 fag, syd og nord med enderne, ege under- og fyr overtømmer, murede vægge, stråtake, indrettet til materialer, gennemkørsel, vognremisse, folkekamre, stalde, fodrehus, hakkelses do, samt fårest, over de 30 fag søndreste ende er fjælloft

af 50 rd = 1500 rd

De øvrige 18 fag á 40 rd = 720 rd 2220 rd

3. Ladehuset 45 fag, nord i gården, øst og vest med enderne, ege under- og

fyr overtømmer, murede vægge og stråttækket, i den søndre side er tærskelo, og gennemkørsel, svær tømmer og velforsynet indvortes, med betydelig og anseelig egetømmer, alt i god stand.

Thi ansattes ethvert fag for 80 rd = 3600 rd

4. Et hus 47 fag øst i gården, syd og nord med enderne, samme bygningsmåde som nr. 1, 2 og 3, indrettet til fækreaturer.

Der takseres pr. fag for 40 rd = 1880 rd

5. Et hus 20 fag, der er tilbygget sidstnævnte østre husets, østre side og ligger i øst og vest med enderne, ligeledes med samme bygningsmåde i henseende materialer som nr. 1, 2, 3 og 4. Indrettet til foder, fårkreaturer og materialehus.

Ethvert af disse fag ansættes for 25 rd = 500 rd

6. Et hus øst i gården 9 fag, øst og vest med enderne, samme bygningsmåde som nr. 1, 2, 3, 4 og 5, indrettet til vognhus og loft overalt.

Thi takseres dette for 40 rd pr. fag = 360 rd

Endvidere uden for gården, syd for en dam, Fruens Dam kaldet.

7. Et hus øst og vest med enderne, 5 fag, indrettet til smede og kølle, grundmur og teglhængt, sufficant, smuk, nyt og godt.

Takseres pr. fag for 50 rd = 250 rd

8. Vest for gården og en dam kaldet Bud Dam, en vejrmølle, hvorpå gårdens korn males, som ligger ganske for sig selv, uden at samme er tilføjet anden bygning.

Den takseres med hensyn til dens indretning, og de 2de møllesten, som i tilfælde af ulykkelig ildebrand ville springe og ved faldet til jorden sønderslåes. Summa summarum for = 500 rd

Og

9. Et hus 12 fag, vender i øst og vest med enderne, ege under- og fyr overtømmer, murede vægge, samt lyngtække, bruges til tørv,

som ansættes pr. fag for 20 rd = 240 rd

Endelig bliver at tage under betragtning, at som hegn, dels for haven og

dels imellem borge- og ladegården er
25 fag mur og bindingsværk, vel vedligeholdt.

Thi ansættes ethvert af disse fag gærdehegn for 2 rd = 50 rd

I gården er en malmklokke, hvorefter tjenestefolkene samles, når høres,
ophængt i et træstillads fraskilt de andre bygninger.

Dette alt ansættes for 20 rd

Summa Summarum 15060 rd

Siger femtensusinde og tressindstyve rigsdaler.

Derefter blev os følgende brandredskaber forevist:

4 brandhager på stænger,

en lang brandstige foruden 3 andre tækkestiger.

6 nye læder brandspande, tillige med en del træ kar spande og baljer, samt en læder slange sprøjte
med kar, alt i god stand.

Sluttelig tilføjes, at i borgegården er en god brønd, syd for gården 2de damme, vest for laden 1, øst
for samme 1, foruden andre damme i nærheden af gården, som holder overflødig vand til alle års
tider.

Således synet og takseret efter bedste skønsomhed, stadfæstes med underskrift og endelig under retten
skal være afhjemlet Actum ut Supra:

Niels Christensen Frederik Jacobsen

Imod denne taksationsforretning have intet at erindre. Friesenberg

På rettens vegne: Wissing

Irettelagt 15. november 1796 Testum

Wissing

Kilde: Fjends-Nørlyng herredsfoged, 1777-1925, Syns- og taksationsforretninger. 1777-1796.

